Kuusalu Keskkooli valikkursuse ainekava gümnaasiumile

Kursuse nimi:	Õpilasfirma
Ainevaldkond:	sotsiaalained
Kursuse maht:	1 kursus
Eeldusained (kui on): Majandus- ja ettevõtlus	
Kursuse sihtgrupp: *Gümnaasiumi 2. kursus, 3.kursus või kogu gümnaasium*	
Kursuse eesmärgid:	
Kursusega taotletakse, et õpilane: • omandab teadmisi, oskusi ning kujundab hoiakut, mis võimaldab tal olla ettevõtlik kodanik ja ettevõtja; • mõtestab ettevõtlusvõimalusi, lähtudes enda huvidest, eesmärkidest, arengupotentsiaalist, oskustest ja eeldustest (loovus, uuendusmeelsus, riskijulgus) ning keskkonnast.	
Õppeaine lühikirjeldus:	
Õpilasfirma on Junior Achievementi ettevõtlusõppe programm gümnaasiumi ja kutsekoolide õpilastele, mis vastab gümnaasiumi riiklikule õppekavale kujundades õpilaste üldpädevusi edukaks toimetulekuks tulevases tööelus. Õpilasfirma programmi sisu vastab gümnaasiumi riiklikule ainekavale „Ettevõtlusõpetus“, gümnaasiumi praktilise töö koostamise nõuetele ning „Edu&Tegu“ programmis koostatud ettevõtluspädevuse mudelile ja gümnaasiumi valikkursuse „Ettevõtlusõpetus“ ainekavale. Junior Achievementi (JA) programmide tähtis põhimõte on *"Õpime tegevuse kaudu!"* Õpilasfirma (ÕF) luuakse ettevõtlusõppe valikainekava alusel selleks, et paremini omandada äritegevuse põhimõtteid, arendada õpilastes algatusvõimet, otsustusjulgust ja vastutustunnet, soovi ise probleeme lahendada. Programmi jooksul rakendatakse teooriat praktikas ja õpitakse tundma majandusmõistete tõelist tähendust. ÕF registreeritakse JA Eesti juures. ÕF tohib tegutseda üksnes JA koolituse läbinud ja õpetamise õiguse omandanud õpetaja/konsultandi juhendamisel, kes vastutab ÕF tegevuse eest. ÕF lõpetatakse kooliaasta lõppedes. Minimaalne õpilasfirma liikmete arv on kolm. Õpilasfirma programm on ehitatud üles väikefirma tegutsemise põhimõtetele. Õpilased loovad oma firma, valivad toote või teenuse, jagavad ametid ja tööülesanded. Alustamisel koostatakse äriplaan, mida tegevuse käigus järgitakse. Õpilased toodavad ja müüvad oma tooteid või osutavad teenuseid. Õppeperioodi lõpus õpilasfirma tegevus lõpetatakse.	

Programmi käigus omandatakse ÕF juhtimise ja meeskonnatöö oskusi. ÕF töötajad teenivad palka tootjate, müüjate või juhtidena. Kogu tegevuse vältel peetakse finantsarvestust ja ÕF tegevuse lõpetamisel koostatakse aastaaruanne.
Õpilasfirma tegevuse etapid:

1) Õpilasfirma loomine- ideest registreerimiseni JA Eestis;
2) Õpilasfirma äriplaani koostamine;
3) Õpilasfirma tegutsemine tootmisest müümiseni või teenuse osutamiseni;
4) Õpilasfirma lõpetamine.

Õpilasfirma teostamist gümnaasiumis saab arvestada RÕK kehtestatud praktilise tööna, mille eesmärgiks on ettevõtlusteadmiste omandamine ja ettevõtlikkuse arendamine praktilise tegevuse kaudu. Praktiline töö vormistatakse õpilasfirma tegevusaruandena. Selleks, et õpilasfirmat arvestataks praktilise tööna, peab osalenud õpilane olema läbinud kõik nõutud õpilasfirma tegevuse etapid.

Lõimumine:

Matemaatika: tabeli, diagrammi lugemine ja koostamine; ärimudeli tasuvuse hindamine; bruto- ja netopalga ning tööandja tööjõukulude arvutamine, ettevõtte raamatupidamise arvestus, eelarve ja bilansi koostamine; turu-uuringu tulemuste statistiline analüüs, nõudluse-pakkumise graafikute lugemine.
Eesti keel: funktsionaalne lugemine; ajalehe info analüüs, arutlus- ja esinemisoskuse kujundamine, CV koostamine; asutamisdokumentide vormistamise reeglid ja õiguskeel, ajakirjandusartiklite analüüs, esitluste keeleline korrektsus; raamatupidamisterminite selgitused ja õigekiri.
Geograafia/majandus - ja ettevõtlusõpetus: loodusolude ja ressursside tähtsus ettevõtluskeskkonnas, ettevõtete geograafiline paiknemine; maailma brändid; omahinna ja müügihinna kujunemine, arvestades ressursside kättesaadavust ja loodusolude võimalusi, konkurentsi ja turu suurust, energia säästmise võimalused ja säästlik tarbimine perekonnas, koduasulas, kauba päritolu ja hinna kujunemise seosed; majandusharud ja ressursid.
Ü**hiskonnaõpetus/majandus ja ettevõtlusõpetus:** majandusringlus ja valitsuse võimalused ettevõtluse reguleerimisel; töö ja palk, selle kujunemine ja maksud ettevõtlusvormid ja õigusaktid.
Psühholoogia/perekonnaõpetus: iseenda ettevõtlikkuse hindamine ja ettevõtlus kui pere toimetuleku võimalus; ettevõtjale vajalike isikuomaduste analüüs.
Informaatika: reklaami kujundamine arvutigraafika abil, info otsimine, turu-uuringu küsimustiku koostamine, levitamine ja andmetöötlus; Exceli arvutustabelite kasutamine.
Füüsika: füüsikateadmiste olulisus tehnoloogiaerialadel ja tootearenduses; ressursid ja omahind, keskkonnasõbralik tehnoloogia.
Muusikaõpetus: ettevõtluse võimalused muusikamaailmas ja ürituste korraldamisel.
Kirjandus: turu- ja ettevõtlusalased seosed teostes.

Võõrkeel: sõnavara täienemine erinevate infoallikatega töötamisel.
Kunstiõpetus: reklaami koostamine, kujundamine.

Õpilasfirma programm eeldab tihedat koostööd erinevate aineõpetajate ja klassijuhatajate vahel. Samuti on oluline kaasata õppeprotsessi ettevõtjaid, mentoreid nõuandjateks õpilastele.

Kursuse õpitulemused:

Õpilasfirma teostamise tulemusena õpilane:
1) mõistab inimeste rolle ühiskonnas, tunneb erinevaid ameteid ja selleks vajalikke oskusi;
2) tunneb oma loovust ja andeid, loob ideid ja viib neid ellu, rakendab ettevõtlikku ja loovat mõtlemist;
3) oskab aega planeerida ja rakendada uurimisoskusi (n. turu-uuring);
4) oskab töötada meeskonnas, planeerida, organiseerida, otsustada, sihikindlalt eesmärke saavutada, kaaslasi motiveerida, probleeme lahendada, juhtida ja vastutada;
5) näitab üles ettevõtlus-võimekust, alustades ja luues reaalse ja eluvõimelise ettevõtte kohalikul või rahvusvahelisel tasandil;
6) oskab pidada läbirääkimisi, oma ideed esitleda, suhelda meeskonnas ja müügitegevuses klientide ja koostööpartneritega.

Kursuse hindamisviis:

Kursus on hindeline.
Koondhinde moodustavad: õpilasfirma registreerimisdokumentide vormistamine, äriplaan ja turundus- ning müügitegevuse praktika.

Õppematerjalid, kirjandus (soovituslik kirjandus):

- Materjalid – Ettevõtlus- ja karjääriõppe programm Edu ja Tegu (ettevotlusope.edu.ee)
- Õpilasfirma - Junior Achievement Eesti http://www.ja.ee/of.html
- Majandusõpik gümnaasiumile. (2018). Junior Achievement Eesti SA.
- Teder, J., Piispea, A., Haldma, T. jt.(2023). Ettevõtlikkusest ettevõtluseni: gümnaasiumiõpik. Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor.
- Suppi, K. (2013). Ettevõtlus. Õpik-käsiraamat. Atlex.
- Randma, T., Raiend, E., Rohelaan, R., Kupp, A., Mägi, J. (2007) Ettevõtluse alused. SA Innove http://www.tthk.ee/bw_client_files/tthk/public/img/File/Oppematerjal/Ettev_alused.pdf
- Sirkel, R., Uiboleht, K., Teder, J., Nikitina-Kalamäe, M. Ideest eduka ettevõtteni : õppematerjal https://www.digar.ee/arhiiv/nlib-digar:43426

- Töö ja oskused 20125. Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteem OSKA, SA Kutsekoda. http://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2016/04/Tulevikutrendid-1.pdf
- Jaansoo, A. (2012). Turunduse alused. I: baasteooria, juhtumikirjelduste ja ülesannete kogu. SA Innove. http://www.digar.ee/id/nlib-digar:120451
- Mägi, J. (2011). Ettevõtluse ja äriplaani koostamise alused. Kuressaare. http://www.eope.ee/_download/euni_repository/file/2168/Ettev6tlus_2011%20-tekst.pdf

Ainekava koostaja: Kadri Idavain